

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Цеплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
за лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 6.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Сеоба Цариграда

Турци беже из своје престонице

БУКУРЕШТ, 28. фебр.

Услед глади и панике које владају у Цариграду у владајућим круговима су се озбиљно забринули за будућност своје престонице.

Двор је празан и чека само сигнал, па да возом, који под пуном паром стоји у Хандер паши, бежи за Брус.

Германи, који управљају одбраном Цариграда, утичу на султана да се престоница пресели у Једрене. Међутим, султан као и на порти не верују да ће се моћи Цариград одбрани и захтевају да се престоница пресели у Брус.

Писмо Министру Војном

Господине Министре,
Афера са лиферацијом рђавих опанка, Вама, Господине Министре, позната је добро. Знате какво су издајство, крупније но и једно друго до сада, вршили несрећни синови њени: Влада Илић и његова браћа, Сотир и Михаило Илић, индустријалци из Београда, Живко Богдановић, трговац из Београда, члан фирме „Танасковић и Богдановић“; браћа Ристићи, трговци из Ниша, Михаило Стефановић, трговац из Београда, и остали...; знате шта је скупштинска авкета наша, и колику је кривину утврдила за ове људе...

Али, ако, Господине Министре, знате за њихов страховити злочин, не знате шта раде злочинци: они се спремају да беже из Србије, да би изиграли ствар; и, кад дело застари, да се врате на траг у Србију.

Тројица од лифераната већ се налазе у бегству: Милан Илић, Сотир Илић и Сретен Сретеновић. Први је побегао у Италију; Сотир Илић у Атини, а Сретен Сретеновић у Букурешт.

Своје бегство не би могли извршити да им на руку нису ишле наше власти, које су им

омогућиле — издајући им пасоше.

Не спречи ли се даље бегство ових зликоваца, војни суд судаће pro forma! Кривци ће остати у иностранству док кривица застари, па ће се онда вратити и умешати се међу поштене и савесне грађане!

Да не би ово било, ми Вас, Господине Министре, молимо да издате наредбу надлежној војној власти у Нишу да одмах похапси Владу Илића, Живка Богдановића, Душана Ристића, пошто се двојица од ових већ спремају да беже из Србије, као што су јуче побегли двојица Јевреја умешаних у ову аферу, и преко Ниша отишли у Румунију!

Ако би се оставило да ови злочинци овако измичу правди и суду створио би се још гори преседан, и рђави и не савесни лиферанти стекли уверење: да ови могу лиферовати шта хоће, а да за то неће носе одговорати!

Ви, Господине Министре, уживате глас строга и савесна човека и министра, који, кад су у питању државни интереси, непознаје ни рођаке, ни пријатеље, и, тим интересима у стању је да жртвује

и своје и себе!

Такав глас до сада није у жавао ни један наш министар; такав реноме није имао ни један од оних, који су пре вас долазили на то високо државно место!

У интересу Вашег тако лепог гласа и строгости, која Вам је створила изузетно место међу вашим претходницима, молимо Вас да то учините и да нас.

Ако би се допустило да ови зликовци побегну, свет, људи чистог морала и правде, завалили би и сажаливо погледали у Вас.

Ми, у име српске јавности, апелујемо још једном на Вас, Господине Министре, да спречите ове зликовце у њиховом плану и да наредите да их војни суд похапси. То ће не само дати леп пример, него уверити несавеснике те врсте, да за своје злочине морају одговорати, и да од суда не могу избећи.

Уредништво „Страже“

Држава у држави

Реч је о духовним судовима, који данас у ствари и не постоје.

У тим судовима сад се администрира. За њих више не вреди ни устав ни закон, код њих је у првом смислу настала обустава рада.

Надзор над њима сведен је на нулу!

То је држава у држави!

Решени брачни спорови, од којих зависи будућност хиљадама породица, одгурнути су и бачени у запећак, на њима је попадна прашина и набацане старе поповске мантије, па је и бесцелно више о томе и писати и говорити, јер су, изгледа, попови сад све и свја у држави. Изгледа да њима нико ништа не може!

Овај, који треба да мисли, који треба свему свештенству да даје импулса, који греја да упута сваког на своје место — он је равнодушан, своју дужност не врши. Јавност је наша ту самовољу неколико пута жигосала, али шта вреди глумом шапутати, а слепо намичивати!

Наше није, да кога опомињемо на вршење своје дужности, нити да му дајемо савета шта и како да ради. Хоћемо овде да отворено упитамо и Министра Просвете и посланике Народне Скупштине, да ли су они сагласни и да ли одобравају ову незаконитост у погледу нерада духовних судова и несазивања седнице Великог Духов. Суда.

Јер, ево је и брук и срамота за правосудје, да се попови одметну испод закона и законског поретка.

Треба имати на уму, да су на хиљаде брачних парница још пре две године свршене,

да се Велики Духовни Суд није ни прешле ни ове године састао и ако је у закону о црквеним властима пр двиђено да се два пут у години састане — па се тек може добити бледа слика патњи и невоља оних бедника, који очекују окончање својих свршених и пресуђених брачних спорова. Шта тек да се каже о штети, коју ће тај немар и нерад и Метрополита у првом реду и духовних судова нанети и појединцима и управи фондова.

Ко ће ту штету накнадити оштећенима?

Време је, да народни посланици о овоме најозбиљније размисле и истраже рачуна у Народној Скупштини зашто се не сазивају седнице Великог Духовног Суда.

— а —

Ко је Трифун Радосављевић?

Једна епизода надлежника

Приликом евакуисања аустро-угарских поданика из Београда, београдска је полиција све очистила из Београда. Међу интернираним мало је врло вредних државних и општинских службеника али их је београдска полиција, према оном министарском наређењу морала уклонити. И она је добро учинила што их је уклонила.

Они аустро-угарски поданици, који су дуже времена живели у Србији не нашавши

за сходно да пређу у српско поданство они су приликом интернирања предали молбе за прелаз у српско поданство па је већи број тих на основу молби и примљен.

Министарска наредба и интернирање било је сваком човеку па и најмањем детету у Србији познато. У том времену био је у Управи Државних Дугова контрактурални књиговођа Трифун Радосављевић такође аустро-угарски поданик. За овог Трифун Радосављевића говори се: да је и резервни аустријски официр — у шта ми опет не верујемо — али верујемо да он ни онда, кад је требало није хтео да пређе у српско поданство, због тога што би онда морао да иде на војну дужност.

Сад настаје питање:

1) Како је могао овај господин да буде државни чиновник у једној тако важној државној установи а да не буде српски поданик?

2) Како је могао г. Радосављевић да буде председник комисије за пријем опанка за српску војску?

3) Зар није имало ни једног паметнијег и поштенијег српског грађанина и чиновника који би био способан за председника те комисије?

Овим питањем требали би надлежни да се позабаве. У првом реду скрећемо пажњу г. г. народним посланицима на овог „српског пријатеља“, нека се господа распитају, ко стоји за леђима овог чистуца. И онда: хватати за јаку његове протежуре и заштитнике, а с њим, поступити по закону.

Буна у Ческој

— Шта вели немачки официр —

„Морнинг Пост“ доноси разговор свога дописника у Прагу са једним немачким официром о словенским пуковима. На питање да ли су се неки од тих пукова побунили и да је сваки десети војник у њима стрељан, официр је одговорио да је то био случај са 111. 6 и 26. пуком

који су за казну послани у Јужну Мађарску. Војници из тих пукова носили су првену заставу са чешким натписом: Имамо ли права да се боримо против наше руске браће?

Ратна позорница

— Губитци на мору —

Према податцима енглеских листова Немачка је изгубила ове лађе: Гебен, Бреславу, Магдебург, Келн, Мајн, Ариадну, Меву, Фатерланд, Хелу, Цингтау, Корморан, Јагуар, Илтис, Лукс, Тигар, Јорк, Бегир, Емден, Кемигсберг, Шарнхорст, Гнајзенау, Лјонгир, Нирнберг, Фридрих Карл, Бликхор и Колберг. Од њих су један дреднот-крстарница, 18 крстарница и 7 топовњаца, укупно 26 лађа

Енглеска је изгубила ове лађе: Анфијн, Хог, Креси, Абукир, Патфиндер, Пегазус, Свида, Хок, Хермес, Гудзон, Мамут, Нигер, Бурварк и Формидебл. Од њих су један дреднот један дреднот оклопњаца, 10 крстарница и две топовњаца, укупно 14 лађа.

Изгубљене немачке лађе имале су свега 127.800 тона а енглеске 112.900 тона, немачки је губитак дакле већи за 14.900 тона. Али кад се узме у обзир старост лађа онда та разлика постаје већа. Она се може изразити са око 39.500 тона.

Дарданели

Неколико речи о овом мореузу око којег се воде очајне борбе.

Од увек су Дарданели били важно питање не само државно на Балкану, већ и осталих држава у Европи.

И према томе није никако чудо што се данас око Дарданела води очајна борба између англо-француске флоте и удружених Германа и Османа. Историја Дарданела има безброј крвавих страница. Енглески адмирал Дукворт још 1807 године увидео је колику важност за светску трговину игра Дарданелски мореуз и 19 фебруара (по новом кал.)

предузео је напад, који је био крунисан успехом, јер је енглеска флота у пркос турском отпору успела да се пробије кроз мореуз и да дође до зидина горлог Стамбула.

Но убрзо после тога успеха, одморан је са флотом напустио Дарданелске воде и вратио се у своју отаџбину, где му је био приређен сјајан дочек. Насилно продирање енглеске флоте у Дарданелске воде унело је нову ноту у Цариград, и од тада је цариградска влада предузела низ мера да од Дарданела претвори тврђаву, која има да штити турско господарство.

Колико су Турци озбиљно схватили значај Дарданела види се најбоље по томе што је цео мореуз просто начичкан силним форовима, који имају отпорну снагу модерно утврђеног града.

Још из најстаријег доба Дарданели су играли значајну улогу код народа, који су тада били настањени на данашњем балканском полуострву.

Галије силног Ксеркса и Великог Александра прошле су његовим водама. Због свог изванредног значаја Дарданели су веома често мењали своје господаре, док га најзад не заузеше Турци 1356 године. И од тада Дарданели су у турским рукама, и кроз низ векова, играли су веома важну улогу у животу Отоманске империје. Прво утврђење на Дарданелима подигао је Мухамед II. 1462 године.

(Свршиће се)

У Аустрији

— Финансијска криза —

„Морнинг Пост“ доноси од свога дописника из Берна како је финансијска ситуација у Аустрији постала таква да је влада да би избегла кризу, забранила већим фирмама да објављују банкротство, што је на пр. случај са Кредитном Банком у Кенагрему. Бојкот свињског меса од стране жена имао је успеха јер је цена његова за два дана знатно пала.

Моја изјава

— Господи око „Политике“ —

„Политику“ не читам никада али ми скренуше пажњу моји пријатељи на број од Четвртка, на уводни чланак „Против пљачке“.

Господа у глазе рукавицама из „Политике“, који ваљајује посмртне огласе погинулих хероја 18 динара, док остала уредништва те исте огласе ваљајују најскупље 10 динара, дижу ваљарску ларму против пљачкаша, па између осталог пружају прст и на кметове београдске општине, који тобож продају врбова дрва по цена по којој се продају букова дрва, тим је хтела „Политика“ да каже це-

лом свету: како она сме да удари и на кметове!

„Политика“ треба да именује те кметове трговце са врбовином, као што сам ја њу именовано да посмртним огласима уцењује публику. Ја нисам до сад ни једног метра дрва продао општини, мој колега г. Милан Марковић и нема дрва, такође г. г. Ђока Јовановић и Добра Матровић немају дрва онда, молим лепо господо из „Политике“ да именују те кметове.

Зашто се баца блатом на нас кад је то њој намењено. Молим уредништво „Страже“ да општампа ову моју изјаву.

Захваљујући Вам унапред,

поштује Вас
Младен Бошорин
кмет београд. општине

Дневник једног артиљерца

из српско-аустријског рата

21

Доцкан у ноћ стигосмо на Равнајски вас где смо се са-стали са II водом наше батерије и ту смо зановили. Будући скроз мокри од кише која нас је почела да баје још од Лекодре ми смо целу ноћ дрхтали од зиме.

28. октобра стигли смо у Каменицу по подне. Повлачење још траје.

29. октобра остали смо и даље у Каменици. Повлачење колона приводи се крају тако да око подне пређосмо и последња кола. Бежање становништва данас је још у већој мери, тако да ноља изгледају као какав велики ваљар. Трају се стада оваца, чопори свиња и остале стоке: све се то продаје у бесцење; једна овца за 7—8 гроша а свиња која мери 30—40 кг. не продаје се скупље од 3—4 дин.

Дражесан лик новца са-блажњава и најтврђе срце!...

30. октобар. Заузесмо положај између Каменице и Стапора у једној дубокој реци и одмах отворисмо ватру на непријатеља који је већ дошао на домету. Цео дан лепо време а пред вече поче јак ветар да дува, у први сумрак вре-

стаде ветар а снег поче да пада.

31 октобра оствану потпуно бео од снега. Цео дан смо тукли пакленом ватром непријатеља тако, да смо га просто урнисали. Тачно у 8 часова у вече нареди нам се да променимо положај. Док смо изшли на друм имали смо невероватне тешкоће, морали смо запрезати по 8 и 10 пари волова на један воз; али и то би готово напоследку и стигосмо на старо место биваковања где и зановисмо али само сада из голој ледини, изложени свима елементарним непогодама.

1 новембра рано, у саму зору наместисмо топове и отворисмо ватру на непријатеља који је наступао врло нагло и већ је био готов да уђе у Каменицу. Дејство је наших врна било, да не може бити боље, тако, да смо већ били зауставили па чак и одбили непријатеља; али око 10 сати пре подне повуче се наше лево крило те ми почесмо добијати пушчану ватру са левог бока, под пригиском ове ватре ми се морасмо повући из страха да нам не

ФЕЉТОН

Ник. Кузев:

КАДЕТ

Гледао сам га и у мојој души будило се сажалење. Јадник. Његово младо занешено чело, са мрчним су-морним борама сневало је у тишини, као да слуша некуд, испод, природом окићених зидина, седе Романије, куцањ часовника у поноћи, на торњу сарајевске православне цркве.

.....И промиче тајанствена поноћ немо и лагано, свечано и тужно, као спровод праведног покојника.

А он — кадет млад и поносит, усамљен стоји на сред пустаре без бојања и зазирања, без страха и тремети. Као да је кога ишчекивао... „Ал' један глас! — Изне-могао, нечујан, дрхтав и бо-

лећив, цвилео је очајно у близини, тражећи утехе и помоћи од пуге и голе васиоле.

— „Дајте ми живота... дајте! О, ви безсмртни створови!“

Младић уздрхта. „Напасти, Боже!.. Ко ли је? Ко му то већ бездушно одузима живот?“

Он посла изверене погледе око себе. Дубока небеска пучина мрким загушљивим покривачем давила је јадно, бледо и крваво проприште, док је далеки изблидели хоризонт ишчезавао са видика.

Кадет се огрну шињелом. „Имам ли мушког срца и одважности?“ питаше се одлучно он.

Јауци са вапајем опет се изнемогло поновише.

„Морам имати, морам!.. Идем у помоћ невољнику!“ Он пође смело низ страшну страву, одкуда се вапај чуо.

„Ах... Та, ја сам усамљен!“ рече. „Моји другови још су

далеко, далеко од мене.“ И пак са Богом: „Напред!“

Газио је опрезно преко пуге врлети, не знајући ни сам куда, јер му је поноћ бацала преко очају таман гробнички вео. Нека неоспорна и моћна човечанска дужност гонила га је напред и само напред — „Ах, животе, животе, ја те хоћу, ја те треба!“

Дајте ми живота, ох... дајте! Помогните ми, оживите ме!“

Затим у близини загушено јецање и потмули јауци, и све чешићи и очајнији.

Наједном млади војник запе ногом умекшан предмет. Језа га свог прожма, ал' се он ипак прибра,

Под његовим ногама разлеже се самртнички јаук, затим опет очајна молба:

„Спаси ме... о, спаси, добри безсмртниче!“

Кадет се наже. На голом грубом камену лежао је мла-

ди борац са воштаним лицем и сграшним удубљеним очима, које су искале милости и спасења. На глави је носио сурушајачу српског војника, а на себи имао подерани суришињел.

Усирена крв слепила се по лицу рукама и овога патника.

„Ко си, и одкуда ти овде?“

унита га кадет тронут његовом бедношћу.

„Из далеког краја, брале... смилуј се на невољника. Мени треба живот, јер за другог живим; помогни ми, и Бог ће ти помоћи!“

Младић га не хтеде више запиткивати, већ му простре свој топли шињел по земљи и намести га. Учини му прву помоћ, док није добио могућности, да га уз припомоћ својих другова испошње позадини на лечење.

То је било племенито дело

једног младог Хрвата, који је као кадет служио у аустријској војсци, и који сад безбрижно почива у сну на мекој српској постељи. Гледао сам га, и сажалевајући га као тешког рањеника, истовремено сам му се и дивим.

Отворио је своје испијене очи. Подигао увенулу главу са јастука и болно јаукуно. Млаз залазећег сунца огледао се на прозорском окну. У соби мртвило. Већина заспалих хрче и по кад-кад јаукне, повредивши се у сну. Неки задубљени читањем новина и не обраћају пажњу на остале. Млада и лепа болничарка насловила главу уз прозор и нешто замишљено гледа. Кадет се прену.

„Дајте ми живота... спасите ме!“ јекну у агонији. „Мени треба да живим, ја морам живети! Ах... спасите ме, спасите!“

Сви упреше погледе на њега.

побију волове. Дамас нам је пострадао Младен Бабић из села Јунковца ср. лепемичког окр. краг., њега је једно пушчано зрно ударило у главу а друго у руку; предат је у Ваљево у болницу али сумњам да ће остати жив јер је рана на глави врло опасна. Путовање је усиљено тако да смо до у вече вршили Ваљево и дошли чак до Ивања где смо зановили у једној ливади.

Дневне вести

Нов лекар

Последњим указом, постављен је за контрактуралног војног лекара III класе др. Алекسانдра Цициса.

Премештен

За судију у врањском првостепеном суду, постављен г. Драгомир Ј. Николић, судија ваљевског првостепеног суда.

Против заразе

Министар Војна, наредио је, да се при преносу избеглица обрати највећа пажња на дезинфекцију возова, како се не би заразили и заразу даље у напред преносили.

Из Управа Монопола

Да би се стало на пут несавесним трговцима и спекулантима, који тргују са монополисаним артиклима, Управа Монопола је поставила већи број контролора који ће вршити контролу над овим трговцима. Ко се ухвати да врши злоупотребу, с њиме ће се поступити по закону.

Клање стоке

Министар Народне Правде и Министар Војни забрањили су клање теглеће стоке. Од сад ће се на београдској кланици вршити клање оваца и свиња.

Трамваји и осветлење

Дирекција трамвајског друштва у споразуму са београдском општином, пустиће трамваје на прузи Споменик — Савинац, Теразије—Ново Гро-

бље и Теразије—Смедеревски Берам. Такође и осветлење ће бити пуштено осим надлештава и по приватним станима тамо где се сопственици пријаве и предходно измире своје раније дуговање. И трамваји и осветлење биће пуштено у среду а догле ће се оправљати и прегледати инсталација и мрежа.

Ко је ово учинио да добијемо осветлење и трамваје споредна је ствар, али је главно то, да ће му београђани подићи споменик.

Противу шпекуланата и Управе Монопола

Социјалистички посланици поднеће интерпелацију на министра финансија о томе: што се цигар-папир, жигица и цигарете, не лиферије у довољној количини за све вароши а нарочито Београд се оставља на милост и немилост појединих шпекуланата из Управе Монопола.

† Коста Костић

Пре неколико дана преминуо је у Пироту после кратког боловања г. Коста Костић професор беог. Реалке и један од наших најспремнијих наставника средњих школа. У раду марљив и енергичан а у друштву врло пажљив стекао је изврсне репутације код свију, који су га иоле познавали. Нека му је вечан помен међу нама а његовој ожалостљивој породици изјављујемо наше најискрене саучешће.

Брашно за Београд

Општина Београдска откупила је јуче већу количину брашна за Београд тако, да грађанство увек има леба колико је најпотребније.

Најњени

Данас је Управа гр. Београда казнила неколико продаваца због уцењивања публике при продаји својих артикала и неколико кафеџија и млекаџија због нечистоће у својим радњама. Овакве ће мере најзад натерати несавесне, да се покоравају наредбама надлежних.

Дрва за сиротињу

Општина београдска и поред своје сиротиње, решила је у својој последњој седници да се набави још 1000 кубних метара дрва, која ће бити раздана београдској сиротињи. Дан раздавања, општина ће објавити.

Болничари за Младеновац

Општини младеновачкој потребне су 5 болачарке и 3 болничара. Плата од 60—100 динара месечно. Заинтересовани нека се јаве секретаријату општине београдске.

Велика крађа у Јагодина

— Телефонски извештај —

Јагодина, 1. март

Ноћас је извршена велика покрађа Илаји Митровићу овд. трговцу из касе је украђено: 12.000 динара, у банкнотама, 20 ком. малих бушених наполеона; 15—20 великих бушених наполеона, 1500 динара, у сребру; 300 динара, у крунама; 300 динара, у форинтама; 5—6 фунти стерлинга; 20 наполеона; један тепелук, на коме је било 100 до 125 дуката; 3 низа старих 3 златних мамутлија; у два куверта 1200 динара, у банкнотама од по 10 динара; у једној кутији 600 динара; у једном пакету 3000 динара у крунама; 1434 динара, у фашецима; 700 динара у никлу. Сем тога украђено је неколико златних прстенова, брошева, грана, минђуша у вредности 3000 динара.

Изгледа да је било више лолова. За њима је наређена потерница, а у самој вароши живо се трага.

Ово је већ за месец дана, друга велика крађа.

Што будем о овоме дознао јавићу вам.

Никша.

Пратњата на „Стражу“

стаје један динар месечно

венац, свеж и умивен росом почивао је крај мртве лешине једног туђинца.

Ратна пошта

Милутин П. Јовановић, из Неготина, редов (регрут) 3 чете, 2 бат. 13 пеш пука 1 позива, евакуисан је санитарским возом 13. јануара из Јуриначке болнице за неку болницу у унутрашњост, и до данас се није јавио, нити се зна шта је с њим.

Моле се болнице, пријатељи, познаници, као и сваки онај, који би знао шта је с њим било и где се сада налази да јави његовој матери Христини Јовановићки — Неготин; Крајинска ул. бр. 32.

Ако би ко шта знао о Милану Милошевићу, четнику код Војина Поповића, да јави Михајлу Игњатовићу, Космајска ул. 21, нашта ће му исти бити благодаран.

Ко зна шта о Тихомиру Дачићу, војнику 1 прекобројног пука 2 чета, 3 батаљон, комбиноване дивизије, нека јави уредништву овог листа.

91 пук

— Нећемо против наше браће —

БУКУРЕШТ, 28. фебруара.

Из Беча јављају да је дошло до мање побуне у 91 пешачком пуку у коме служе сами Чеси, а који се налази у Прагу. Међутим, путници који су допутовали говоре како побуна није тако безначајне природе и да је узела тако широке размере, да су се у војним круговима озбиљно забринули. Све досадашње мере да се онемогуће побуне показале су се немоћне да угуше патриотизам и словенске осећаје Чеха, који неће никако да иду у борбу против своје словенске браће.

Постављање мина

СОЛУН, 28. фебруара

Сва покушаји Германа и Турака да у Дарданелима поставе мине, које би ометале савезничку акцију, остали су без успеха, благодаречи јакој артиљериској ватри са савезничких бродова.

Одбрака Цариграда 60.000 људи

СОЛУН, 28. фебруара

Према једној вести из Цариграда број турских војника који има да бране Цариград износи 60.000 људи.

РУСКА ОФАНЗИВА

Руси наступају

— Наш извештај —

НИЦ, 1. марта

Овамо су стигле вести да су руске трупе које оперишу према Немцима прешле у снажну офанзиву, и да успешно потискују Немце, који се повлаче у највећем нeredу.

Јовановић

Борбе око Августова

ПЕТРОГРАД, 27 фебр. 11 и по часова ноћу. (Званично). — У пределу Сувалки непријатељ поред тога што држи само Августово, предузео је офанзиву против Сејна а. У околини ове вароши дошло је до борбе на десној обали Нарева, била је јака артиљериска борба између реке Омулева и Оржица. У правцу Пшасмиша наше су трупе задржале непријатељеву офанзиву.

На Висли

ПЕТРОГРАД, 27 фебр. — На левој обали Висле нема никаквих промена.

У Карпатима

ПЕТРОГРАД, 27 фебр. — У Карпатима на фронту између Горлица и Љупкова ми смо предузели једну серију снажних против-напада. На југу од Горлица непријатељеве јединице, које су прешле реку Лекову и покушале да се учврсте на десној обали, биле су уништене на бајонет. Три аустријске кете, које су пошле напред целе су се предале нашим трупама. Ми смо имали још већи успех после нашег бочног напада у пределу, где су Аустријанци предузели њихову главну офанзиву. Заузели смо села: Љупков, Смолник и околне висове. Запленили смо две хаубице великога калибра, два пољска топа, седам митраљеза, неколика завојашта с лекарима, заробили смо укупно 4000 људи и 70 официра. У пределу Козијушке непријатељ је покушао неколико огорчених али без успешних напада, које су наше трупе храбро одбиле наневши непријатељу свуда огромне губитке.

Бомбардовање Осовјеца

ПЕТРОГРАД, 27. фебруара. — Бомбардовање Осовјеца постало је мало слабије, Немци штеде своју артиљеријску муницију. Јуче су бомбардовали варош само између 5 и 7 часова по подне. Немачка офанзива против наших положаја код Пшасмиша била је доста тремо вођена, Непри-

„Умирите се!“ тешила га болничарка.

„Живота, живота ми дајте... Хеј!“

Преко суморног чела падали су троме густе праменови црне косе. Очајни погледи лизали су се к'небу, иштући бар од њега утехе и помоћи

„Мајко, моја добра мајко, помогни ми ти бар! Ја морам живети, морам, требам и хоћу живети!“... Из даљине је допирало брујање малог звона са капеле.

— Како је горло и охоло то биће Човек!... Полази стазом кроза живот, руши и обара пред собом све препреке и ако понекад са доста муке и терета. Над њиме грми. Тресе се ваздух од претње и преклињања, а он се само оверне, пркосно и даље продужи свој трновити пут. Пред њим се јављају равнице; а и развалине не изостају, којих

је нека претходна сила уништити дала.

И наилази бездан. Ту се мора; натраг се не може. И зар тај чудновати исполин, који је пребродило догде, мора потовути? „Мора, мора!“

И он се отима, трва се, вапије и моли. Ал' спаса му нема. Са божијом помоћу он скаче у бездан, предајућу душу Правди и Истини. Да, он — тај гсрпи и охоли човек нада понижен пред већом силом и загонетком, пред дубоким понором и животом.

Пламси бледе воштанице, као лисе мртвачко, над главом младога кадета мовијао се, као цветић гоњен лахором. Његово зувенуло лице још је сневало о скором животу, и као да је узнемирени дух невиног младића очајним гласом викао:

„Дајте ми живота, мени једином треба!“ Диван зелени

јатељева је артиљерија била отворила јаку ватру, али је пешадија машла за боље, да остане у рововима на 500 корака од наших војника. 25 и 26 ов. м. Немци су вршили операције с највећом предострожношћу. На истоку од Пlocks близу села Чеканово експлодирала је велика количина муниције код једне батерије, коју смо ми гађали.

Источна Галиција

ПЕТРОГРАД, 27. фебруара. — У Источној Галицији у селу Незвиска над Њепру, наши Козаци уништили су три пела ескадрона хусара, војници који су остали у животу а тако исто и офацири заробљени су.

На Кавказу

ПЕТРОГРАД, 28. фебруара. — Коминике генералштаба кавкаске војске од 27 ов. м. Наше су трупе напредовале у пределу Литорала и одбациле су Турке југо-западу. У другом правцима није било никаквих борби.

Цар на бојишту

ПЕТРОГРАД, 28. фебруара. — Данас у 10 часова пре подне Цар је отпутовао из Царског Села на фронт активне војске.

ПУТ ЗА ЦАРИГРАД

Бомбардовање Дарданела

Пад Цариграда

— У Бечу и Берлину изгубили сваку наду. —

Из Копенхагена јављају да су бечку и берлинску штампу јако забринуле операције у Дарданелима, те и једна и друга припремају јавно мишљење за пад Цариграда.

За одбрану

— Мањ' то да им помогне —

БУКУРЕШТ, 1. марта. — У цариградским војним круговима завладала је паника услед ужасне офанзиве савезничке флоте. После саветовања између Енвера и Саидерса решено је да се све турске трупе са европске територије повуку око Цариград. Према подацима црпљеним у турским званичним круговима око Цариграда до сада сконце трисано око 18 дивизија(?) пешадије са 15 дивизијом тешке артиљерије.

ФРАНЦУСКА ОФАНЗИВА

Са Запада

ПАРИЗ, 27. фебруара. — Једва енглеска ескадрила бомбардовала је 26. фебруара у Белгији Остенде и то са успехом. На сектору северно од Изера две дивизије белгијске војске напредовале су на разним тачкама, а нарочито у области Шарбака. На сектору Ипра одбили смо два на-

пада код Дандверда. У области Нев-Шатела енглеска војска је одбила два против-напада непријатељева, ваневши непријатељу знатне губитке. У Шампањи смо у среду у вече остало напредовали у шуми западно од Перта.

У Белгији

ЛОНДОН, 27. фебруара. — Француски коминике јавља, да су две дивизије белгиске војске напредовале на разним тачкама у Белгији за 400 до 500 метара. Енглези су у Нев-Шателу одбили више немачких против-напада и нанели су озбиљне губитке непријатељу. Немци су имали 10 000 мртвих. У једној битки у Шампањи у којој су Французи напредовали три километара на фронту од 7 километара. Два пука пруске гарде готово су потпуно уништена. Немачке снаге ангажоване у тој акцији износиле су 139 пешачких батаљона, 31 ескадрон коњице и 84 батерије.

П р а в и Најфинији

Француски коњак

НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ КОЊАКА (ФРАНЦУСКИХ)

1 литар стаје 10.— дин.
7 деци флаша 8.—

Књижара Косте В. Илића

преко пута Новог Двора

62

8-10

2ве праље и куварица. Управи ђупријске окружне болнице потребне су две сталне праље и једна куварица, које могу ступити одмах. Поред плате у болници имају бесплатан стан и храну, као и остала болничка послуга. Пријавити се економату ђупријске окружне болнице у Вуприју.

77

1-3

У четвртак 5. ов. мес у 10 и по часова у Вознесенској цркви даваћу шестомесечни парастос мом милом брату

Милошу Д. Максимовићу

члану фирме Стеван Коен и Комп.

погинулом на бранику Отаџбине септембра месеца на Мачковом Камену.

Београд, марта 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Брат Милан О. Максимовић, члан фирме Димитрије Перовић
78 са осталом родбином 1-2

Црвени Крст

молн за поклоне: новаца, душека гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, пољава, ђилиме, шаренина, пешкира, марама, назу

У Женеви у Швајцарској установљена је међународна информациона агенција за ратне заробљенике и интернирана лица. Адреса је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les internees. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интерниран. лица предата пошти непосредно или преко извештајних бироа, ослобођена су плаћања поштанских такса.

Неколико комада ШИВАЊИХ МАШИНА

за кројаче, обућаре и домаћице. НАЈУСАВРШЕНИЈЕ ДО ДАНАС због напуштања продајем јевтино

С. М. Лазаревић

КРАЉА МИЛАНА 120 — БЕОГРАД

72.3-3

Знања ради

Од 15. фебруара продаваћу све орте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршламе празо, и арпацично семе. У исто време имаћу и арпацика сејанца, за сађење. Продаваћу на већу и мању количину. — Сва горња семена продаваћу у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Ђира Трајковић

ИЗ БЕОГРАДА

50

9-10

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

Обрадовића и

Степановића

ПРЕКО ПУТА НАД ДНЕ БАНКЕ

ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКИ ДАН

5-5

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СНОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

12-15